

Warszawa, dnia 28 listopada 2023 r.

Poz. 68

ZARZĄDZENIE

MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO¹⁾

z dnia 27 listopada 2023 r.

w sprawie szczegółowych zasad gospodarowania i ewidencji dóbr kultury odzyskanych wskutek restytucji prowadzonej przez Rzeczpospolitą Polską, narodowych dóbr kultury objętych przypadkiem na rzecz Skarbu Państwa oraz dóbr kultury przekazanych Skarbowi Państwa na własność w drodze darowizny w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1188 oraz z 2023 r. poz. 1195, 1234 i 1641) w związku z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 973 i 1859) oraz art. 12 i 13 ustawy z dnia 25 maja 2017 r. o restytucji narodowych dóbr kultury (Dz. U. z 2019 r. poz. 1591) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarządzenie określa:

- 1) sposób gospodarowania rzeczami ruchomymi:
 - a) należącymi do Skarbu Państwa dobrami kultury odzyskanymi wskutek restytucji prowadzonej przez Rzeczpospolitą Polską,
 - b) narodowymi dobrami kultury RP objętymi przypadkiem na rzecz Skarbu Państwa,

¹⁾ Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego kieruje działem administracji rządowej – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Dz. U. poz. 1262).

- c) dobrami kultury przekazanymi Skarbowi Państwa na własność w drodze darowizny;
- 2) sposób ewidencjonowania w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego rzeczy wymienionych w pkt 1.

§ 2. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o:

- 1) Ministrze – należy przez to rozumieć Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- 2) Ministerstwie – należy przez to rozumieć Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- 3) Dyrektora Generalnym – należy przez to rozumieć Dyrektora Generalnego w Ministerstwie;
- 4) DRK – należy przez to rozumieć Departament Restytucji Dóbr Kultury w Ministerstwie;
- 5) BFK – należy przez to rozumieć Biuro Finansów i Księgowości w Ministerstwie;
- 6) systemie finansowo-księgowym – należy przez to rozumieć system informatyczny wykorzystywany do ewidencji ilościowo-wartościowej oraz finansowo-księgowej składników majątku w Ministerstwie;
- 7) ustawie o restytucji narodowych dóbr kultury – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 25 maja 2017 r. o restytucji narodowych dóbr kultury (Dz. U. z 2019 r. poz. 1591);
- 8) ustawie o rachunkowości – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, 295 i 1598).

§ 3. Uprawnienia Ministra w zakresie gospodarowania dobrami kultury, o których mowa w § 1, wykonuje, z upoważnienia Ministra, Dyrektor Generalny.

§ 4. Dyrektor Generalny może upoważnić pracownika DRK do wykonywania niektórych działań związanych z gospodarowaniem dobrami kultury, o których mowa w § 1.

§ 5. Zawarcie umowy depozytu przewidującej powierzenie dobra kultury, o którym mowa w § 1, instytucji kultury albo innej jednostce sektora finansów publicznych wyspecjalizowanej w opiece nad zabytkami w celu sprawowania nad nim opieki, nieodpłatne przeniesienie własności tego dobra kultury na państwową instytucję kultury lub inną państwową jednostkę sektora finansów publicznych oraz powierzenie wykonywania niektórych działań związanych z gospodarowaniem dobrami kultury, o których mowa w § 1, instytucji kultury wyspecjalizowanej w opiece nad zabytkami, dla której Minister jest

podmiotem tworzącym lub współprowadzącym, bądź Dyrektorowi Biblioteki Narodowej albo Naczelnemu Dyrektorowi Archiwów Państwowych, następuje na wniosek DRK lub po uzyskaniu pisemnej opinii DRK w przedmiocie dopuszczalności i zasadności dokonania powierzenia albo przekazania i wymaga zgody Ministra wyrażonej na piśmie.

§ 6. 1. Ewidencję dóbr kultury, o których mowa w § 1, w ujęciu ilościowo – wartościowym, prowadzi się w systemie finansowo - księgowym, w sposób umożliwiający wyodrębnienie należących do Skarbu Państwa dóbr kultury odzyskanych wskutek restytucji prowadzonej przez Rzeczpospolitą Polską, narodowych dóbr kultury RP objętych przypadkiem na rzecz Skarbu Państwa oraz dóbr kultury przekazanych Skarbowi Państwa na własność w drodze darowizny od pozostałych rodzajów aktywów, będących składnikami majątku Ministerstwa.

2. Ewidencję, o której mowa w ust. 1, prowadzi pracownik DRK w księdze inwentarzowej, w której generowane są dowody przyjęcia, powierzenia i przekazania dóbr kultury na podstawie następujących dokumentów:

- 1) PPR – oznacza dokument potwierdzający przyjęcie dobra kultury;
- 2) PTDR – oznacza dokument potwierdzający powierzenie dobra kultury innej jednostce;
- 3) PTR – oznacza dokument potwierdzający przekazanie dobra kultury innej jednostce.

3. Dla każdego zaewidencjonowanego dobra kultury generowany jest niepowtarzalny numer inwentarzowy oraz kod kreskowy, przy pomocy którego oznakowywane jest dobro kultury zgodnie z § 15 zarządzenia.

4. Dowody przyjęcia, powierzenia oraz przekazania dobra kultury pracownik DRK udostępnia pracownikowi BFK w systemie elektronicznego obiegu dokumentów EZD, w celu zaewidencjonowania w księgach rachunkowych Ministerstwa.

5. W ewidencji, o której mowa w ust. 1, ujmuje się w szczególności:

- 1) dane identyfikacyjne dobra kultury:
 - a) numer inwentarzowy,
 - b) nazwę,
 - c) rodzaj,
 - d) opis,
 - e) ilość;

- 2) informacje dotyczące przyjęcia dobra kultury, w tym datę przyjęcia, podstawę przyjęcia oraz nazwę i numer dokumentu potwierdzającego przyjęcie;
- 3) informacje dotyczące powierzenia dobra kultury, w tym dane podmiotu, któremu powierzono dobro kultury, datę powierzenia oraz nazwę i numer dokumentu potwierdzającego powierzenie;
- 4) informacje dotyczące przekazania dobra kultury, w tym dane podmiotu, któremu przekazano dobro kultury, datę przekazania oraz nazwę i numer dokumentu potwierdzającego przekazanie.

6. W przypadkach, w których jest to możliwe, w ewidencji o której mowa w ust. 1, ujmuje się również numer fabryczny dobra kultury, numer pod którym dobro kultury figurowało w bazie strat wojennych oraz dane podmiotu będącego właścicielem dobra kultury w chwili jego utraty.

§ 7. 1. Ujawnienie w ewidencji dobra kultury odzyskanego wskutek restytucji prowadzonej przez Rzeczpospolitą Polską następuje na podstawie:

- 1) prawomocnego orzeczenia sądu nakazującego wydanie tego dobra kultury Skarbowi Państwa lub
- 2) porozumienia zawartego przez Skarb Państwa z posiadaczem, przewidującego wydanie tego dobra kultury Skarbowi Państwa oraz protokołu przekazania, o którym mowa w § 12 ust. 1.

2. W przypadkach, w których fakt przysługiwania Skarbowi Państwa prawa własności dobra kultury odzyskanego wskutek restytucji prowadzonej przez Rzeczpospolitą Polską nie został stwierdzony dokumentem, o którym mowa w ust. 1, lecz wynika wprost z przepisów prawa oraz w przypadkach, o których mowa w § 12 ust. 2, ujawnienie w ewidencji takiego dobra kultury następuje na podstawie decyzji Dyrektora Generalnego.

§ 8. Podstawowym dokumentem, na podstawie którego ewidencjonowane jest narodowe dobro kultury RP objęte przypadkiem na rzecz Skarbu Państwa, jest prawomocne orzeczenie sądu.

§ 9. Podstawowym dokumentem, na podstawie którego ewidencjonowane jest dobro kultury przekazane Skarbowi Państwa na własność w drodze darowizny, jest umowa darowizny.

§ 10. 1. Podstawowym dokumentem potwierdzającym powierzenie dobra kultury innej jednostce jest umowa depozytu.

2. Jeżeli dobro kultury, o którym mowa w ust. 1, stanowi materiał archiwalny, podstawowym dokumentem potwierdzającym przejęcie tego dobra kultury przez właściwe archiwum państwowe jest umowa przekazania do państwowego zasobu archiwalnego.

§ 11. Podstawowym dokumentem potwierdzającym przekazanie dobra kultury innej jednostce jest protokół przekazania.

§ 12. 1. Odbiór dobra kultury odzyskanego wskutek restytucji prowadzonej przez Rzeczpospolitą Polską, co do którego Skarb Państwa zawarł z jego posiadaczem porozumienie przewidujące wydanie tego dobra kultury Skarbowi Państwa oraz dobra kultury przekazanego Skarbowi Państwa na własność w drodze darowizny następuje na podstawie protokołu przekazania.

2. W przypadkach, w których sporządzenie protokołu przekazania, o którym mowa w ust. 1, nie jest możliwe, pracownik DRK dokonujący odbioru dobra kultury odnotowuje fakt i okoliczności jego odbioru w notatce służbowej, którą przedkłada Dyrektorowi DRK i Dyrektorowi Generalnemu.

§ 13. W przypadkach, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt. 1 i § 8 za wartość dobra kultury odzyskanego wskutek restytucji prowadzonej przez Rzeczpospolitą Polską lub dobra kultury objętego przypadkiem na rzecz Skarbu Państwa przyjmuje się wartość określoną w orzeczeniu sądu.

§ 14. W przypadkach, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt. 2, § 7 ust. 2 i § 9 oraz w przypadkach, w których ustalenie wartości dobra kultury na podstawie orzeczenia sądu nie jest możliwe wartość dobra kultury, o którym mowa w § 1, jest określana przez DRK na podstawie wyceny dokonywanej według aktualnych cen sprzedaży podobnego dobra kultury, przy czym jeżeli DRK nie jest w stanie dokonać wyceny we własnym zakresie, może powierzyć jej dokonanie jednostce organizacyjnej podległej lub nadzorowanej przez Ministra lub zlecić jej dokonanie biegłemu rzeczoznawcy.

§ 15. 1. Dobro kultury, o którym mowa w § 1, wpisane do ewidencji otrzymuje oznakowanie w formie zawieszki, zawierającej naklejkę z numerem inwentarzowym i kodem kreskowym, generowaną z systemu finansowo-księgowego, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Jeżeli dobro kultury, o którym mowa w § 1, stanowi materiał archiwalny, jest ono zabezpieczane poprzez umieszczenie go w opakowaniu ochronnym, zgodnym z normami ISO właściwymi dla danego rodzaju materiałów, zaś naklejkę z numerem inwentarzowym i kodem kreskowym, o której mowa w ust. 1, nanosi się na opakowaniu ochronnym.

3. Zawieszka, o której mowa w ust. 1, powinna być przymocowana do dobra kultury w sposób możliwie trwały, a ponadto umieszczona w taki sposób, aby nie przeszkadzała w oglądaniu lub odbiorze dobra kultury i nie zasłaniała wcześniejszych oznakowań proweniencyjnych, a równocześnie powinna być naniesiona w takim miejscu, aby można było ją łatwo zlokalizować bez zbędnego poruszania dobrem kultury.

4. Jeżeli oznakowanie dobra kultury przy pomocy zawieszki nie jest fizycznie możliwe, naklejkę z numerem inwentarzowym i kodem kreskowym nanosi się na opakowaniu ochronnym przystosowanym do przechowywania dobra kultury danego rodzaju.

5. W przypadkach, w których dobro kultury jest powierzane instytucji kultury albo innej jednostce sektora finansów publicznych wyspecjalizowanej w opiece nad zabytkami bezpośrednio po jego przyjęciu, w sposób nie powodujący konieczności przechowywania tego dobra kultury na terenie Ministerstwa, dopuszczalne jest oznakowanie tego dobra kultury przy pomocy naklejki, o której mowa w ust. 1, w sposób odmienny aniżeli określony w ust. 3 i 4, przyjęty w danej instytucji kultury albo innej jednostce sektora finansów publicznych wyspecjalizowanej w opiece nad zabytkami dla oznakowywania dóbr kultury danego rodzaju.

6. Przy nanoszeniu oznakowań w miarę możliwości należy zachować jednolitość miejsca i sposobu znakowania tego samego rodzaju dóbr kultury.

7. Jeżeli dobro kultury, inne niż materiał archiwalny, składa się z kilku oddzielnych lub łatwych do zdemontowania elementów oznakowanie powinno zostać naniesione na każdym z nich.

8. Naklejki o których mowa w ust. 1 generowane są z systemu finansowo – księgowego przez pracownika DRK.

9. Fizycznego oznakowania dóbr kultury, o których mowa w § 1, dokonują pracownicy DRK.

§ 16. 1. Dobra kultury, o których mowa w § 1, podlegają inwentaryzacji zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości.

2. DRK przeprowadza inwentaryzację:

- 1) metodą potwierdzenia salda w przypadku dóbr kultury powierzonych instytucjom kultury i innym jednostkom na podstawie umowy depozytu, w oparciu o przekazane przez te jednostki protokoły z inwentaryzacji przeprowadzonej zgodnie z art. 26 ust. 2 ustawy o rachunkowości;
 - 2) metodą spisu z natury w przypadku dóbr kultury pozostających na terenie MKiDN.
3. Wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji DRK przekazuje wraz z dokumentacją do komisji inwentaryzacyjnej w terminie ustalonym w planie inwentaryzacji MKiDN.

§ 17. Do gospodarowania i ewidencjonowania dobrami kultury, o których mowa w § 1, które wiążą się z zakresem działania archiwów wyodrębnionych i w odniesieniu do których Minister wykonuje uprawnienia, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy o restytucji narodowych dóbr kultury, w porozumieniu z ministrem lub innym organem właściwym dla odpowiedniego archiwum wyodrębnionego, przepisy niniejszego zarządzenia stosuje się odpowiednio.

§ 18. 1. Nadzór nad przestrzeganiem zarządzenia w komórkach organizacyjnych Ministerstwa sprawują dyrektorzy poszczególnych komórek organizacyjnych.

2. Dyrektorzy komórek organizacyjnych Ministerstwa są obowiązani do zapoznania z treścią zarządzenia podległych im pracowników.

§ 19. Do dóbr kultury, o których mowa w § 1, odzyskanych wskutek restytucji prowadzonej przez Rzeczpospolitą Polską, objętych przypadkiem na rzecz Skarbu Państwa lub przekazanych Skarbowi Państwa w drodze darowizny po wejściu w życie ustawy o restytucji narodowych dóbr kultury i przed dniem wejścia w życie zarządzenia stosuje się przepisy niniejszego zarządzenia.

§ 20. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego: *P. Gliński*